

Odlingssystem i höstvetete 2011

Seniorkonsult Nils Yngveson, HIR Malmöhus AB

E-post: nils.yngveson@hush.se

Försöksplatser LS3-9011 2011

Lars Brunnström, Ödåkra
(nordväst Skåne)

Lennart Larsson, Anderslöv
(sydväst Skåne)

Hushållningssällskapet, Borrbö
(sydöst Skåne)

Furulunds Jordbruk HB, Fjälkinge
(nordost Skåne)

För enskilda försöksresultat hänvisas till www.skaneforsoken.nu.

Sammanfattning

I årets försök med odlingssystem i höstvetete har odlingsinriktningen stärkelsevetete i en medelhög intensitet gett det högsta odlingsnettot. Sorten Skalmjeje har gett den högsta avkastningen medan fjorårets toppsort Boomer har halkat efter 2011. Den stora besvikelsen, återigen, är dock den uteblivna superskörden i odlingsinriktningen foder-
vetete, i år representerat av sorten Hereford.

Kvaliteten på den skördade varan har under 2011 varit god hos de betalningsgrundande parametrarna sånär som för rymdvikten hos sorten Hereford. Proteinhalten ligger redan vid en kvävegiva om 120 kg N per hektar över brödvete-gränsen vilket bidrar till en klar höjning av lönsamheten i dessa led. Utifrån resultaten i denna försöksserie skulle höstvetete 2011 odlas i en ganska återhållsam intensitet. Andra försöksserier med höstvetete i Skåne visar emellertid på god lönsamhet under 2011 för insatser som kvävegödsling eller svampbekämpning.

Bakgrund

Skåneförsöken fortsätter att satsa på odlingssystemförsök i höstvetete genom en ny försöksserie som inleddes hösten 2009. Tidigare har en liknande försöksserie med ett något mer komplicerat upplägg pågått under period om tre år. Intresset för den

avslutade serien har varit mycket stort varför beslut togs på ett tidigt stadium om en fortsättning i en något förenklad form.

Försök med odlingssystem har till uppgift att försöka komma fram till den lönsammaste odlingsinriktningen av höstvetete över en tidsperiod. I huvudsak är det två frågeställningar vilka båda påverkar lönsamheten i odlingen, som försöken ska belysa.

1. Går alltid avkastning före kvalitet för bästa lönsamhet? Ex. massvetete eller kvalitetsvetete.
2. Vilken intensitet i odlingen ger bäst lönsamhet? Ex. extensiv prärie eller intensiv tysk.

I försöken provas endast en ökad intensitet av insatsmedel som sort, utsädesmängd, kvävegödsling och svampbehandling. Åtgärder därutöver, vilka mer eller mindre påtagligt inverkar på lönsamheten, provas i andra försöksserier.

Försöksupplägg

Tabell 1. I den nya serien provas tre sorter i tre utsädesmängder, i tre kvävemängder och med tre växtskyddsupplägg. Sorterna har valts efter tänkt användning. Sorten Boomer representerar därför kvarnvetesegmentet, Skalmjeje är tänkt att komma till användning som brännerivetete, medan Hereford företräder fodervete med hög avkastning. De tre sorterna provas var för sig i tre stigande intensiteter kallade *låg*, *medel* och *hög*. För försöksplan, se tabell 1. Utsädesmängden motsvarar i kg per hektar i ökande ordning cirka 100, 140 respektive 180 med en smärre skillnad mellan sorterna om några kilon beroende på tusenkornvikt och grobarhet. Då skillnaden i utsädesmängd uttryckt som kg per hektar är förhållandevis ringa har ingen hänsyn tagits till detta i den ekonomiska sammanställningen.

Försöksupplägget ger inte svar på vilken del av intensitetsökningen som ger mest effekt på avkastning, kvalitet och lönsamhet

utan återspeglar skillnaden som helhet mellan systemen.

Tabell 1

INTENSITET odlings- system	SORT	UTSÄDE kärnor /m ²	KVÄVE tidpunkt				VÄXTSKYDD tidpunkt			KÖRNINGAR		KOSTNAD insatser* i systemet kr/ha
			15/3-1/4 kg N/ha	15/4-25/4 kg N/ha	DC 37-39 kg N/ha	totalt kg N/ha	DC 31-32 l/ha	DC 37-39 l/ha	DC 59 l/ha	göd- ning antal	växt- skydd antal	
låg	Boomer	200	-	120	-	120	-	-	-	1	0	1572
medel	Boomer	275	-	120	60	180	-	0,2 TT+0,125 C+0,3 P	0,4 P	2	2	3258
hög	Boomer	350	60	120	60	240	0,25 TT	0,25 TT+0,125 C+0,6 P	0,4 P	3	3	4476
låg	Skalmeje	200	-	120	-	120	-	-	-	1	0	1553
medel	Skalmeje	275	-	120	60	180	-	0,2 TT+0,125 C+0,3 P	0,4 P	2	2	3232
hög	Skalmeje	350	60	120	60	240	0,25 TT	0,25 TT+0,125 C+0,6 P	0,4 P	3	3	4444
låg	Hereford	200	-	120	-	120	-	-	-	1	0	1586
medel	Hereford	275	-	120	60	180	-	0,2 TT+0,125 C+0,3 P	0,4 P	2	2	3277
hög	Hereford	350	60	120	60	240	0,25 TT	0,25 TT+0,125 C+0,6 P	0,4 P	3	3	4501

* inklusive körning

Resultat och diskussion

Tabell 2. Lönsammaste odlingsinriktning under 2011 var stärkelse/brännerivete. Sorten Skalmeje visar på den högsta lönsamheten oavsett intensitet. Tätt efter i lönsamhet följer odlingsinriktningen kvarnvet. Sorten Boomer har genomgående en hög kvalitet och även om skörden inte når fjorårets höjder skiljer det endast som mest en halv tusenlapp jämfört med Skalmeje. I både Boomer och Skalmeje har det medelintensiva odlings-systemet varit det lönsammaste, men det är inte många tiotus som det handlar om i sorten Boomer. Här ska inflikas att falltalet inte är mätt i något av försöken varför det utgåtts från i sammanställningen att alla sorter, oberoende av intensitet, klarat falltalskraven.

Falltalet är annars en viktig parameter att ta med i beräkningen vid beslut om odlingsinriktning eftersom den är av ren stupstocks-karaktär.

Skulle inte falltalet ha klarats i årets kvarnvet hade det inte varit bättre att odla Boomer än Hereford – båda hade drabbats av en foderprissättning. Fodervetesorterna tycks ha gått i stå helt avkastningsmässigt varför inriktningen foder för närvarande får anstå tills nya riktiga massveten finns att tillgå. Så länge det finns en viss betalningsförmåga för kvarn- respektive stärkelse/brännerivete måste dessa inriktningar anses som de mest lönsamma.

Tabell 2

INTENSITET odlings- system	Sort	AVKASTNING 4 försök			BRUTTOINTÅKT 4 försök				KVALITET			NETTOINTÅKT * 4 försök ökning			
		ton/ha	rel	rel	kr/ton	kr/ha	rel	rel	rymd- vikt g/l	protein- halt %	stärkelse- halt %	kr/ha	kr/ha	rel	rel
låg	Boomer	8,50	91	100	1 640	13 935	89	100	759	11,3	72,7	12 363	0	102	100
medel	Boomer	9,26	100	109	1 690	15 646	100	112	779	12,6	71,7	12 388	25	103	100
hög	Boomer	9,90	107	116	1 700	16 828	107	121	784	13,3	71,5	12 352	-11	102	100
låg	Skalmeje	8,41	91	100	1 690	14 220	91	100	762	11,1	72,8	12 667	0	105	100
medel	Skalmeje	9,62	103	114	1 690	16 256	104	114	774	12,4	72,5	13 024	357	108	103
hög	Skalmeje	10,09	109	120	1 690	17 052	109	120	782	13,0	72,1	12 609	-58	104	100
låg	Hereford	8,51	92	100	1 530	13 014	83	100	714	10,6	71,9	11 428	0	95	100
medel	Hereford	9,30	100	109	1 530	14 232	91	109	730	12,2	71,7	10 955	-474	91	96
hög	Hereford	10,06	108	118	1 530	15 398	98	118	738	12,5	71,4	10 897	-531	90	95
	medel	9,29				15 656						12 076			
	LSD	0,90													

* intäkten minskad med kostnader i tabell 1